

Henri Engelberts

Henri Gerard Engel Engelberts is geboren op 2 juni 1912 in Lawang, NOI. Hij trouwde op 22 november 1939 in Malang met Eline Harting.

Voor zijn huwelijk was hij scoutsleiding bij de Katholieke groep 1 in Lawang tot januari 1937.

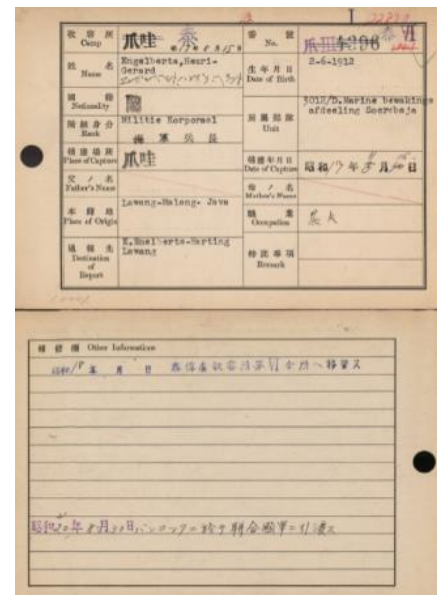
Uit het huwelijk werd in 1940 dochter Edith geboren. Na de geboorte van Edith waren Eline en Henry in blijde verwachting van hun tweede kind, dochter Ida die werd geboren op 26 juli 1942 in Lawang. Henry en Eline hadden een "melkerij" (boerderij) in Lawang

Henry werd bij het uitbreken van de oorlog in december 1941 gemobiliseerd. Hij was Korporaal bij de Dienst Marine Bewaking in Soerabaja. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd op Java. Vervolgens is hij verplaatst naar Thailand waar hij moest werken aan de Birma Spoorlijn.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Na de bezetting van Nederlands Indië in maart 1942 werd in september 1943 het huis in Lawang opgeëist door de Japanners. Moeder Eline, dochters Edith en Ida, werden tot in januari 1944 geïnterneerd in kamp De Wijk te Malang.

Vanuit hier werden ze overgebracht naar Semarang waar ze circa 8 maanden lang werden geïnterneerd in kamp Karangpanas. Dochtertje Ida werd ziek en leed aan diarree, malaria en ondervoeding. Zij overleed op zondag 18 juni 1944. Moeder Eline en dochter Edith worden eind november 1944 overgebracht naar kamp Lampersari te Semarang. Na de bevrijding duurde het nog geruime tijd voordat Henry zich met zijn Eline en Edith kon herenigen.

In 1956 is het gezin, ondertussen bestaande uit ouders en zeven kinderen, naar Nederland vertrokken.

Meer informatie

[Japanse interneringskaarten, Surname: Engelberts | Nationaal Archief](#)

Het Indisch Leidersblad januari 1937

[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[STIWOT Forum - Toon onderwerp - Ter herinnering aan..](#)

[| Nationaal Archief](#)

[Ida Engelberts | Oorlogsgravenstichting](#)

[Nieuwe courant » 02 jun 1947 - Art. 30 | Delpher](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.